

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: פברואר 2017	הצבאית הראשית

הנחיה מס' 3.04

השעיה משירות אגב הליכים פליינים

כללי

1. הפ"ע 3.0226 "השעיה והדחה" (להלן: "הפקודה") מסדירה את הכללים בדבר השעיה משירות. מדובר בכלי פיקודי, אשר נועד להביא להשלטת המשמעת הצבאית באופן מיידי ולמנוע פגיעה בה. זאת, על דרך של הרחקת החייל מפעילותו הצבאית הרגילה, כתוצאה מקיומם של חשדות לביצוע עבירה אשר בגינם מתקיימים "הליכים"¹:

- א. בהתנהגותו של החייל יש כדי לפגוע במשמעת היחידה, במורל היחידה או ביעילות פעולתה;
- ב. בהתנהגותו של החייל יש כדי לפגוע בטוהר המידות או בערכי הצבא;
- ג. בהתנהגותו של החייל יש כדי לחרוג מאמות המידה הנדרשות מחייל בדרגתו או במעמדו בצבא;
- ד. יש בהתנהגותו של החייל משום סטייה בולטת מהנדרש מחייל במילוי תפקידו.

2. הפקודה עוסקת בהשעיות משני סוגים:

- א. השעיה זמנית: בהינתן אירוע העונה על אחד התנאים האמורים בסעיף 2 לעיל, ניתן להשעות חייל **באופן זמני** לתקופה של 14 ימים (סעיף 4 לפקודה) אף אם לא ננקטו "הליכים", על סמך המידע הראשוני שנאסף. המטרה **בשלב זה** היא להרחיק את החייל מהיחידה באמצעות מתן תגובה פיקודית הולמת לחשדות, לשם הדגשת היבטי המשמעת והנראות בפני יתר המשרתים ביחידה. זאת, עד אשר מצב הדברים יתבהר ותתקבל החלטה לגבי המשך ה"הליכים" כלפי החשוד.
- ב. "השעיה אחרת": ככל שהשעייתו הזמנית של חייל הסתיימה, אך אותם "הליכים" לא נפסקו, מפקד מוסמך רשאי לשוב ולהשעות את החייל לתקופות של 60 ימים (סעיפים 3 ו-13 לפקודה) (להלן: "השעיה אחרת"). זאת, לתקופה כוללת שאינה עולה על שנה – או לכל היותר שנתיים, בהחלטת הרמטכ"ל ור' אכ"א, ובאישור הפצ"ר (סעיף 14 לפקודה); הוגש כתב אישום נגד החייל – המפקד המוסמך רשאי להאריך את ההשעיה עד תום ההליכים המשפטיים (סעיף 15 לפקודה).

גיבוש המלצת השעיה על-ידי הפרקליט

3. מטרתה של המלצת הפרקליט, בין אם על השעיה זמנית או על השעיה אחרת, היא לסקור בפני מפקדיו של החייל הנדון את תמצית הראיות הקיימות נגד האחרון **באותו שלב**, לידעם בדבר הצעדים שהם רשאים לנקוט, **בהתאם לשיקול דעתם, ולהמליץ** בפניהם כיצד לפעול, במקרים המתאימים.
4. לשם קבלת החלטה על השעייתו של חייל, בין אם זמנית או אחרת, לא נדרשות ראיות ברמה הנדרשת במשפט פלילי, אלא די בראיות מנהליות המלמדות כי החייל ביצע לכאורה את המעשים המיוחסים לו. על כן, בהמלצת הפרקליט ייכלל תיאור על אודות חקירתו של החייל והחשדות המיוחסים לו, ולה יצורף נספח ובו סקירת הראיות שנאספו בעניינו של החייל. בהמלצתו, הפרקליט ינחה את המפקד המוסמך שלא להעביר את סקירת הראיות לעיונו של משרת הקבע.
5. יודגש, כי בכל סוג של השעיה ובכל שלב של הליכי החקירה או המשפט, המלצת הפרקליט אינה באה להחליף את שיקול דעת המפקד. בהתאם, עליה להיות מנוסחת באופן המבהיר כי מטרתה היא להביא

¹ כהגדרתם בסעיף 1(ב) לפקודה – לרבות חקירת מצ"ח, הליכי התרת התחייבות, הליכים משפטיים בבית-דין צבאי או בבית משפט אזרחי, הליכי דין משמעת, ועוד.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: פברואר 2017	הצבאית הראשית

את הנתונים בפני הגורם המוסמך, בכדי שזה יוכל לקחתם בחשבון בעת הפעלת שיקול דעתו שלו, ביחס לשאלת השעייתו של החייל הנדון. ברוח דברים אלו, המלצת הפרקליט תסוכם על-פי רוב באופן הבא:

“נוכח העבירות המיוחסות ל[חשוד], הריני ממליץ כי תבחן את הצורך להפעיל סמכותך בהתאם להפ"ע 3.0226 "השעיה והדחה", ולהורות על השעייתו [הזמנית] של [משרת הקבע] מתפקידו”

6. ככל שמפקד פנה אל הפרקליט הרלוונטי על מנת לקבל את המלצתו, תובא תמצית החשדות והראיות בפני המפקד, תוך שתובהר לו עמדת הפרקליט, לצד העובדה כי ההחלטה הסופית נתונה לשיקול דעתו של המפקד המוסמך. זאת, הן כאשר הפרקליט סבר כי אין מקום להמלצתו על השעיה (זמנית) באותה עת, והן במקרים המתאימים, בהם הפתרון הראוי לעמדת הפרקליט הוא השעיית משרת הקבע.

שיקולי הפרקליט בגיבוש המלצת השעיה

7. בבואו של פרקליט לשיקול המלצה על השעייתו של משרת קבע, ייקח בחשבון בהחלטתו את כלל נסיבות העניין, כפי שהן ידועות בעת מתן המלצה, ובכלל זאת את הנסיבות הבאות, ככל שהן מתקיימות:

א. נסיבות הקשורות במעשה (או המעשים) המקימים את החשדות:

1. חומרת העבירה;
 2. מידת הזיקה בין העבירה לשירות הצבאי וטיבה;
 3. ביצוע העבירה תוך כדי מילוי תפקיד;
 4. ביצוע העבירה כלפי חיילים ו/או אזרחים אחרים, או בנוכחותם;
 5. האם מדובר באירוע חד-פעמי או בסדרת אירועים;
 6. חלוף הזמן מאז האירוע ועד הפתיחה בחקירה.
- ב. נסיבות הקשורות במשרת הקבע:
1. דרגתו ומעמדו של משרת הקבע;
 2. תפקידו של משרת הקבע, בדגש על תפקיד פיקודי/תפקיד הדרכה או הכשרה;
 3. השלכתה האפשרית של השעיה על המשך שירותו של משרת הקבע, שאינה בדרך של הבאתו בפני ועדה להתרת התחייבות;
 4. עברו המשמעותי (והפלילי, אם ישנו)² של משרת הקבע.

8. בטרם יגבש הפרקליט המלצת השעיה, ייקח במניין שיקוליו את הסיכוי שמשרת הקבע יובא בפני ועדה להתרת התחייבות, על פי אחת העילות המנויות בהפ"ע 3.0501 "שירות הקבע בצה"ל", לו יוכחו כלל החשדות המיוחסים לו באותו שלב:³

- א. ככלל, פרקליט ימליץ על השעיית משרת קבע רק מקום בו הסיכוי האמור הינו ממשי, לרבות הסיכוי שהמשך החקירה ירחיב את היקף החשדות, או יעבה משמעותית את המסד הראייתי בנוגע לחשדות הקיימים.
- ב. לצד זאת, ייתכנו מקרים בהם פרקליט ימצא לנכון להמליץ למפקד המוסמך להורות על השעייתו של משרת הקבע, חרף העובדה שההסתברות להבאתו בפני ועדה להתרת התחייבות, אינה ברמת

² לרבות עבר תעבורתי, מקום שההשעיה נשקלת ביחס לעבירת תעבורה, כגון נהיגה בשכרות.

³ מטבע הדברים, יינתן משקל מוגבר לשיקול זה ככל שמדובר בשלב מתקדם של ההליכים, אז ניתן יהיה לעמוד על טיבם של חשדות שעלו בתחילת הדרך ולאששם או להפריכם, כמו גם לבסס חשדות חדשים נגד החשוד.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: פברואר 2017	הצבאית הראשית

ודאות גבוהה. זאת, למשל, כאשר הפרקליט יסבור שהרחקתו של משרת הקבע מהיחידה נדרשת בכל מקרה, כתגובה פיקודית משמעותית למעשיו.

השעיית משרת הקבע עם התקדמות ההליכים

7. ככלל, לאחר חקירתו הראשונה במצ"ח של משרת קבע (קצין או נגד) בחשד לביצוע עבירה, אשר בגינו נשקלת האפשרות לנקוט ב"הליכים" או מתקיימים "הליכים" – תישקל על-ידי הפרקליט האפשרות לפעול מיוזמתו בעניין ולהמליץ בפני המפקד המוסמך על השעייתו הזמנית של החשוד מן השירות.
8. עם התקדמות הליכי החקירה והמשפט, ייתכן כי ישתנה מאזן השיקולים בעד או נגד המשך השעייתו של חייל. לכן, יש לשוב ולהידרש לשאלת השעייתו של חייל עם תום תקופת ההשעיה הקודמת, בין אם זמנית או אחרת, תוך בחינה מחדש של מניין השיקולים שהובאו בסעיף 5 לעיל.
9. הדברים נכונים בפרט לאחר הגשת כתב האישום, אז מתחזקות העילות להשעייתו של חייל, בהינתן ראיות לכאורה להוכחת אשמתו. לכן, גם במקרים בהם נמנע המפקד המוסמך מלהשעות את החייל במהלך תקופת החקירה ובמקרים בהם נמנע הפרקליט מלהמליץ על השעיה טרם הגשת כתב האישום, תיבחן שאלת השעייתו של החייל בשנית בשלב זה. להמלצה זו יצורפו כתב האישום והחומר הרלוונטי הנוסף לעניין.